

**ROLUL CURRICULUMULUI CONTABIL ÎN DEZVOLTAREA
COMPETENȚELOR DE EVALUARE A PATRIMONIULUI**

**THE ROLE OF THE ACCOUNTING CURRICULUM IN DEVELOPMENT
ASSETS EVALUATION COMPETENCES**

GRIGOROI Lilia

PhD, docent, Academy of Economic Studies, lilia.grigoroii@ase.md

ORCID ID: 0000-0002-9741-0932

FRUNZE Rodica

student PhD, univ. assist., Academy of Economic Studies, frunze.rodica@ase.md

ORCID ID: 0009-0008-8868-1950

***Abstract.** Asset valuation is an essential component of accounting, having direct implications for the economic decisions of an entity. To ensure a correct and consistent valuation, a solid training in accounting is necessary. In this context, the accounting curriculum plays a crucial role in developing the skills necessary to make reliable and relevant valuations.*

Cuvinte cheie: evaluare, patrimoniu, competențe de evaluare, decizii, curriculum contabil, evaluator.

JEL Classification: I23, M14

Introducere. Evaluarea este o activitate din sfera serviciilor profesionale (consultanță, audit, proiectare, avocatură) și trebuie efectuată, de experți evaluatori profesioniști, care respectă principiile, metode și atât standardele de contabilitate (SNC, IFRS), cât și cele profesionale și etice specifice (Standardele Internaționale de Evaluare - IVS), prin care se estimează o valoare pentru dreptul de proprietate respectiv (entitate, bunuri imobile și mobile, imobilizări necorporale, active financiare), care să fie cât mai apropiată de valoarea pe care o recunoaște piața în urma tranzacțiilor. Astfel, odată cu majorarea entităților și grupurilor care conform Legii contabilității și raportării financiare [1] sunt obligate să țină evidența contabilă sau să întocmească situații financiare conform IFRS, uneori chiar cointeresate, deoarece globalizarea va impune necesitatea aplicării IFRS, acesta este viitorul nostru inevitabil pentru a atrage investitori străini sau a pătrunde pe piața internațională. De aici, apare și necesitatea evaluării entității care derivă din solicitarea utilizatorilor acestui serviciu de consultanță, respectiv investitorii actuali (acționarii, fondatorii) și potențiali, personalul, creditorii ș.a.

O dată cu elaborarea reglementărilor contabile naționale în conformitate cu cerințele Directivelor UE și IFRS și trecerea la acestea în mod obligatoriu sau benevol, apare importanța profesioniștilor în implementarea IFRS și crește importanța activității de evaluare și recunoașterea rolului evaluatorului profesionist, unde sunt necesari specialiști în primul rând la Ministerul Finanțelor al RM, Inspectoratul Fiscal de Stat și în special în secția de control al agenților economici, Biroul de Statistică, Banca Națională a Moldovei, alte organe de stat și entitățile de interes public sau privat [2]. Aceste funcții (evaluator sau expert-evaluator) pe tipuri de specializare se regăsesc și în Clasificatorului Ocupațiilor din Republica

Moldova [3], ceea ce ne demonstrează necesitatea și importanța studierii aprofundate a evaluării elementelor patrimoniale, ca disciplină separată, de rând cu disciplinele de contabilitate și auditul.

Conținut. Problema evaluării reprezintă, probabil, cel mai controversat subiect din contabilitate. Aceasta are în vedere atribuirea unei valori monetare unei operațiuni economice. Evaluarea reprezintă un procedeu al metodei contabilității care constă în măsurarea valorică a activelor, datoriilor, capitalului propriu, veniturilor, cheltuielilor și rezultatelor financiare. Pentru ca evaluarea să se dea o imagine fidelă patrimoniului, situației financiare și rezultatelor, la efectuarea evaluării trebuie de respectat careva principii (stabilirii obiectului evaluării, costului istoric, prudenței, valorii reale, permanenței metodelor și concurenței).

Dezvoltarea IVS s-a realizat urmărindu-se trei obiective principale [4]:

1. Pentru a înlesni tranzacțiile internaționale și a contribui la viabilitatea piețelor internaționale prin promovarea transparenței în raportările financiare, precum și creșterea încrederii în evaluările realizate pentru garantarea împrumuturilor, pentru tranzacții care implică transfer al dreptului de proprietate, pentru soluționarea litigiilor și pentru determinarea impozitelor asupra proprietății.
2. Pentru a servi ca un etalon profesional pentru evaluatorii din întreaga lume, pentru evaluări credibile și să satisfacă cerințele pentru raportări financiare.
3. Pentru a furniza Standarde de evaluare și de raportare financiară, care să satisfacă cerințele țărilor în dezvoltare sau în curs de industrializare [4].

Un curriculum contabil bine structurat trebuie să ofere studenților o înțelegere aprofundată a următoarelor concepte și abilități:

- **Principiile contabile generale:** studenții trebuie să înțeleagă principiile fundamentale ale contabilității, precum principiul entității, principiul continuității activității, principiul prudentei și principiul consecvenței. Aceste principii stau la baza evaluării elementelor patrimoniale.
- **Bazele teoretice ale evaluării:** studenții trebuie să cunoască diferitele metode de evaluare (cost istoric, cost curent, valoare netă realizabilă, valoare actualizată) și să fie capabili să le aplice în situații practice.
- **Standardele internaționale de contabilitate (IAS/IFRS):** cunoașterea acestor standarde este esențială pentru a asigura conformitatea evaluărilor cu cele mai bune practici internaționale.
- **Normele legale și reglementările specifice:** studenții trebuie să fie familiarizați cu legislația națională în materie de contabilitate și cu reglementările specifice industriei în care activează.
- **Instrumente și tehnici de evaluare:** studenții trebuie să stăpânească instrumentele și tehnicile specifice evaluării, cum ar fi analiza financiară, evaluarea imobilizărilor, evaluarea stocurilor și evaluarea întreprinderilor.
- **Abilități de analiză și sinteză:** evaluarea patrimoniului necesită capacitatea de a analiza informații complexe, de a sintetiza rezultatele și de a formula concluzii pertinente.

Modalități de dezvoltare a competențelor de evaluare în cadrul curriculumului contabil:

- **Cursuri teoretice:** cursurile teoretice trebuie să ofere o bază solidă în principiile contabile, metodele de evaluare și standardele internaționale.
- **Exerciții practice:** exercițiile practice, cazurile de studiu și simulările permit studenților să aplice cunoștințele teoretice în situații reale.
- **Proiecte de evaluare:** proiectele de evaluare permit studenților să lucreze în echipă și să dezvolte abilități de analiză și sinteză.

- Vizite la întreprinderi: vizitele la întreprinderi oferă studenților oportunitatea de a vedea cum se aplică în practică principiile și tehnicile de evaluare.
- Stagii de practică: stagiile de practică permit studenților să dobândească experiență practică în domeniul evaluării patrimoniului.

Procesul de evaluare poate fi rezumat astfel: evaluatorul (1) îmbină informațiile relevante; (2) realizează cercetarea de piață; (3) aplică tehnicile analitice adecvate, cunoștințele, experiența și discernământul pentru atingerea concluziilor; (4) formulează opinia asupra valorii sau alte concluzii și (5) întocmește un anumit tip de raport de evaluare. La etapa aplicării tehnicilor evaluatorul trebuie să în considerare toate cele trei abordări: prin cost, compararea și venit. Nu este impusă utilizarea tuturor celor trei abordări, dar evaluatorul trebuie să ia fiecare abordare în considerare și să explice de ce au fost omise cele neutilizate [5].

Concluzie. Ce este evaluarea: o știință exactă, o disciplină științifică, o previziune sau un proces de estimare? Formularea este utilizată și că evaluarea bunurilor este și știință și artă în același timp. Este știință pentru că utilizează formule de calcul specifice matematicii și e artă pentru că necesită ca „ingredientele” utilizate în aplicarea formulelor matematice să fie observate, analizate și selectate din comportamentul participanților la piață, respectiv din surse de informare ce reflectă comportamentul actorilor pieței. Prețul de pe piață, transpus în valoarea de piață în cazul evaluărilor, nu e o mărime măsurată, ci e rezultatul intersecției dintre dorințele vânzătorilor și cumpărătorilor. Prima dată a existat prețul și apoi valoarea. Ulterior, pe baza prețurilor și a intențiilor de vânzare/cumpărare, s-a născut evaluarea ca o profesie care să vină în sprijinul părților implicate într-o tranzacție. Categorie, așadar, e un proces de estimare. El se utilizează astăzi de cele mai multe ori în evaluări care nu au la bază o tranzacție obligatorie pe baza evaluării, cum ar fi: evaluarea pentru garantarea împrumuturilor, evaluarea pentru raportare financiară sau evaluarea pentru impozitarea clădirilor. Astfel, partea științifică a evaluării e destul de clară și verificabilă. Și este comună peste tot în lume. Însă partea de artă e diferită de la țară la țară, datorită nivelului diferit de acces la informații transparente privind tranzacțiile. În concluzie, evaluarea este și știință și artă. Partea de artă însă fiind importantă, este firesc ca analiza rezultatului să fie exact ca analiza operelor de artă: plină de subiectivism, de aceea curriculumul contabil joacă un rol esențial în dezvoltarea competențelor de evaluare a patrimoniului. Prin oferirea unei baze teoretice solide, a exercițiilor practice și a oportunităților de aplicare a cunoștințelor în contexte reale, curriculumul poate pregăti specialiști în contabilitate capabili să efectueze evaluări precise și relevante, contribuind astfel la o mai bună transparență și luare a deciziilor în cadrul entităților economice. Deci, analizând programele de studii la facultatea Contabilitate pe site-ul caae.ase.md, propun introducerea unei discipline noi privind studierea aprofundată a procesului de evaluare pe toate elementele patrimoniale și a actelor normative și legislative privind evaluarea, pentru aprofundarea cunoștințelor în domeniu, înțelegerea importanței evaluării și impactului acesteia la luarea deciziilor economice asupra situației financiare a entităților.

Referințe

1. Legea contabilității și raportării financiare nr. 287/2017, publicat în Monitorul Oficial nr.1-6 din 05-01-2018. Disponibil: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=143282&lang=ro#
2. Standardele Naționale de Contabilitate aprobate prin ordinul nr. 118 din 06.08.2013. Disponibil: <https://mf.gov.md/sites/default/files/legislatie/Standardele%20Na%20C8%9Bionale%20de%20Contabilitate%20aprobate%20prin%20ordinul%20nr.%20118%20din%2006.08.2013.pdf>

COLOCVIU ȘTIINȚIFIC CU PARTICIPARE INTERNAȚIONALĂ
În memoriam Profesorului Viorel ȚURCANU, ediția III, 15 noiembrie 2024
Învățământul superior contabil: provocări și soluții

3. Ordinul Ministrului Muncii și Protecției Sociale nr. 11 din 12.11.2021 cu privire la aprobarea Clasificatorului Ocupațiilor din Republica Moldova. Disponibil: <https://fscre.md/wp-content/uploads/2022/02/CORM-2021.pdf>
4. Sorin V. Stan, Ion Anghel. Evaluarea întreprinderii. Ediția a treia revizuită. IROVAL București. INVEL MULTIMEDIA București 2007
5. American Society of Appraisers. Evaluarea mașinilor și echipamentelor. Traducere de Asociația Națională a Evaluatorilor din România cu acordul Societății Americane a Evaluatorilor. Copyright 2004.